FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT PHILIPPE LÉGER

fremsat den 23. marts 1995 *

1. Ved kendelse af 16. september 1993 har Oberlandesgericht Frankfurt am Main i medfør af EØF-traktatens artikel 177 forelagt Domstolen fire præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 3, stk. 2 og 3, i Kommissionens forordning (EØF) nr. 3201/90 af 16. oktober 1990 om gennemførelsesbestemmelser for betegnelse og præsentation af vin og druemost [1] (herefter benævnt »forordning nr. 3201/90« eller »gennemførelsesforordningen«) og artikel 40, stk. 3, i Rådets forordning (EØF) nr. 2392/89 af 24. juli 1989 om fastsættelse af almindelige regler for betegnelse og præsentation af vin og druemost [2] med henblik på at afgøre en tvist vedrørende anvendelsen af benævnelserne »Kabinett«, »Spätlese«, »Auslese« og »Weißherbst« som bestanddele af en mærkebetegnelse.

2. Disse spørgsmål er blevet rejst under en retssag mellem Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV Frankfurt (herefter benævnt »sagsøger i hovedsagen«) og Privatkellerei Franz Wilhelm Langguth Erben GmbH & Co. KG (herefter benævnt »sagsøgte i hovedsagen«).

3. Sagsøgte i hovedsagen forhandler tyske vine, som bærer kvalitetsbenævnelserne »Kabinett«, »Spätlese«, »Auslese« samt »Weißherbst« (også benævnt »kvalitetsvine fra et bestemt dyrkningsområde« eller »tyske kvbd«).

4. Disse kvalitetsbetegnelser er gengivet på etiketterne lige ved siden af navnet på den tyske kvbd og igen ved siden af mærkebetegnelsen.

5. Sagsøgeren i hovedsagen, som fandt anvendelsen af sådanne benævnelser som bestanddele af mærkebetegnelsen uforenelig med artikel 3, stk. 2 og 3, i forordning nr. 3201/90 og egnet til at vildlede forbrugerne, har anket den frifindelsesdom, som Landgericht afsagde i den sag, sagsøgeren havde anlagt i anledning heraf.

* Originalsprog: fransk.

1 — EFT L 309, s. 1.

2 — EFT L 232, s. 13.

6. Dette er baggrunden for, at Oberlandesgericht Frankfurt am Main har forelagt Domstolen følgende fire præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal artikel 3, stk. 2, i forordning (EØF) nr. 3201/90 fortolkes således, at det er forbudt på etiketter på 'Qualitätsweine mit Prädikat' (kvalitetsvine med benævnelse) ud over den foreskrevne angivelse af benævnelserne 'Kabinett', 'Spätlese' eller 'Auslese' (med bogstaver af samme type og samme højde som navnet på det bestemte dyrkningsområde eller navnet på den geografiske enhed, der er mindre end det bestemte dyrkningsområde) at gentage disse på etiketten med andre og større bogstaver, navnlig på iøjnefaldende vis som bestanddele af en mærkebetegnelse?

2) Såfremt spørgsmål 1) besvares bekræftende: Kan en producent over for et forbud som nævnt i spørgsmål 1) gøre gældende, at han uhindret har benyttet de omhandlede benævnelser på iøjnefaldende vis i mærker på etiketter på 'Qualitätsweine mit Prädikat' og dermed i god tro har erhvervet en dokumenteret ret til et mærke, der beskyttes — således som det f.eks. hjemles for mærker med en geografisk betegnelse i artikel 40, stk. 3, i forordning (EØF) nr. 2392/89?

3) Skal artikel 3, stk. 3, første afsnit, litra a), første led, sammenholdt med artikel 3, stk. 3, andet afsnit, i forordning (EØF) nr. 3201/90 fortolkes således, at det er forbudt på 'Qualitätsweine b. A.' (tyske kvalitetsvine fra bestemte dyrkningsområder) ud over angivelsen af benævnelsen 'Weißherbst' med bogstaver, der er af samme størrelse eller mindre end de bogstaver, der er brugt til angivelsen af det bestemte dyrkningsområde, at gentage benævnelsen på etiketten med større bogstaver, navnlig på iøjnefaldende vis som bestanddel af et mærke?

4) Såfremt spørgsmål 3) besvares bekræftende: Kan en producent over for et forbud som nævnt i spørgsmål 3) gøre gældende, at han uhindret har benyttet betegnelsen 'Weißherbst' på iøjnefaldende vis i mærker på sådanne vines etiketter og dermed i god tro har erhvervet en dokumenteret, økonomisk værdifuld ret til et mærke, der beskyttes — således som det f.eks. hjemles for mærker med en geografisk betegnelse i artikel 40, stk. 3, i forordning (EØF) nr. 2392/89?«

Det første og det tredje spørgsmål

7. Den forelæggende ret har med det første og tredje spørgsmål først og fremmest ønsket

en afgørelse af, om gennemførelsesforordningens artikel 3 er til hinder for, at man i etiketter på tyske kvalitetsvine med benævnelse anvender benævnelserne »Kabinett«, »Spätlese«, »Auslese« og »Weißherbst« som bestanddele af et mærke, såfremt de skrives med større bogstaver end dem, der bruges til angivelsen af oprindelsesområdet.

Indledende bemærkning

8. Det skal indledningsvis bemærkes, at kvalitetsbenævnelserne »Kabinett«, »Spätlese« og »Auslese« er nødvendige for at beskrive de tyske kvalitetsvine, dvs. de »tyske vine, der er forsynet med traditionelle særlige benævnelser«. Disse tyske kvalitetsvine betragtes af fællesskabslovgiver som tyske kvbd, jf. artikel 15, stk. 1 og stk. 2, litra a), i forordning (EØF) nr. 823/87 [3] som ændret ved forordning (EØF) nr. 2043/89 [4].

9. Benævnelsen »Weißherbst« er en *valgfri* supplerende traditionel benævnelse, som kan supplere benævnelserne for de tyske kvbd [5].

10. *Gennemgang af de gældende fællesskabsregler*

11. Forordning nr. 2392/89 og nr. 3201/90 finder anvendelse på etiketteringen af tyske kvbd.

12. I *førstnævnte forordning*, som fastsætter de almindelige regler for betegnelse og præsentation af vin og druemost, sondres der mellem vinenes oprindelse (vine fra Fællesskabet [6] eller tredjelande [7]) og kvalitet [8]. I artikel 11 anføres de benævnelser, der skal [9] og kan [10] medtages på etiketbetegnelsen for kvbd. Der opstilles ligeledes det princip, at kun de i artikel 11 nævnte angivelser kan anvendes som etiketbetegnelse for en kvbd [11].

13. *Forordning nr. 3201/90* indeholder de oplysninger, der er nødvendige for at gennemføre forordning nr. 2392/89. I artikel 3 anføres de benævnelser, der er tilladt af de forskellige medlemsstater, og som af fælles-

3 — Rådets forordning af 16.3.1987 om fastlæggelse af særlige regler for kvalitetsvine fra bestemte dyrkningsområder (EFT L 84, s. 59).

4 — Rådets forordning af 19.6.1989 (EFT L 202, s. 1).

5 — Artikel 3, stk. 3, litra a), første led, i forordning nr. 3201/90 sammenholdt med artikel 11, stk. 2, litra i), i forordning nr. 2392/89.

6 — Kapitel I.

7 — Kapitel II.

8 — For så vidt angår produkter med oprindelse i Fællesskabet sondres der mellem bordvine (afdeling A), kvbd (afdeling B) og andre produkter end bordvine og kvbd (afdeling C).

9 — Stk. 1.

10 — Stk. 2.

11 — Artikel 12.

skabslovgiver betragtes som svarende til fællesskabsbenævnelsen kvbd.

14. Formålet med forordningerne [12] er at give så klare, nøjagtige og fuldstændige oplysninger som muligt om de vine, der forhandles i Fællesskabet, med henblik på:

a) at sikre en loyal handel med vin [13]

b) effektiv bekæmpelse af overtrædelser [14]

c) at beskytte forbrugerne mod faren for forveksling eller vildledning for så vidt angår produkternes væsentligste egenskaber [15].

Dog har fællesskabslovgiver ikke gennemført en fuldstændig harmonisering for så vidt angår betegnelse og præsentation af vin og druemost [16].

15. Med hensyn til de tyske kvbd hedder det i *artikel 3, stk. 2, artikel 3, stk. 3, første afsnit, litra a), og artikel 3, stk. 3, andet afsnit, i forordning nr. 3201/90:*

»2. Benævnelserne 'Kabinett', 'Spätlese', 'Auslese', 'Beerenauslese', 'Trockenbeerenauslese' og 'Eiswein' anføres med bogstaver af samme type og samme højde som navnet på det bestemte dyrkningsområde eller i påkommende tilfælde navnet på den pågældende geografiske enhed, der er mindre end det bestemte dyrkningsområde.

3. De i artikel 11, stk. 2, litra i), i forordning (EØF) nr. 2392/89 omhandlede benævnelser, som kan supplere de i stk. 1 anførte benævnelser, er følgende:

a) *for så vidt angår tyske kvbd:*

— 'Weißherbst'

...

12 — Forordning nr. 2392/89 og nr. 3201/90.

13 — Se bl.a. femte betragtning til forordning nr. 2392/89.

14 — Bl.a. 31. betragtning til gennemførelsesforordningen.

15 — Se bl.a. tredje betragtning til forordning nr. 2392/89 og nr. 3201/90.

16 — Se bl.a. fjerde, femte, sjette og syvende betragtning til forordning nr. 2392/89 og tredje, fjerde og femte betragtning til gennemførelsesforordningen.

Disse benævnelser anføres med bogstaver, der er af samme størrelse eller mindre end de bogstaver, der er brugt ved angivelsen af det bestemte dyrkningsområde.«

16. I artikel 15, stk. 2, første afsnit, litra a), i forordning nr. 823/87 som ændret, der ligeledes finder anvendelse, hedder det endelig:

»2. Uden at dette berører de yderligere i henhold til national lovgivning tilladte benævnelser og på betingelse af, at fællesskabsbestemmelser og national lovgivning vedrørende de pågældende vine overholdes, er de i stk. 1, første afsnit, nævnte traditionelle særlige benævnelser følgende:

a) for Forbundsrepublikken Tyskland:

angivelse af vinenes herkomst ledsaget af betegnelsen 'Qualitätswein' eller af betegnelsen 'Qualitätswein mit Prädikat' i forbindelse med en af benævnelserne 'Kabinett', 'Spätlese', 'Auslese', 'Beerenauslese', 'Trockenbeerenauslese' eller 'Eiswein'.«

17. Det fremgår således af en kombination af:

— artikel 15, stk. 2, første afsnit, litra a), i forordning nr. 823/87 som ændret

— artikel 11, stk. 1, litra b), i forordning nr. 2392/89

— artikel 3, stk. 1 [17] og 2, i gennemførelsesforordningen,

at *benævnelserne »Kabinett«, »Spätlese« og »Auslese«* er kvalitetsbenævnelser, som *i forbindelse med angivelserne vedrørende vinenes herkomst og betegnelsen »Qualitätsweine mit Prädikat«:*

a) er en del af betegnelsen for de tyske kvbd

b) skal skrives på den tyske kvbd's etikette i bogstaver af samme type og samme højde

17 — For så vidt angår de tyske kvbd er det i artikel 3, stk. 1, tredje afsnit, fastsat, at benævnelserne »Qualitatswein« og »Qualtätswein mit Prädikat« på etiketten kan skrives helt ud eller under anvendelse af følgende forkortelser: »Q.b. A.« og »Q.b. A.m. Pr.«.

som navnet på det bestemte dyrkningsområde eller i påkommende tilfælde navnet på den pågældende geografiske enhed, der er mindre end det bestemte dyrkningsområde.

b) kan anføres på den tyske kvbd's etikette med bogstaver, der er af samme størrelse eller mindre end de bogstaver, der er brugt ved angivelsen af det bestemte dyrkningsområde [18].

18. Af en læsning i sammenhæng af:

19. *Hvorledes er disse regler anvendt i den foreliggende sag?*

— artikel 15, stk. 2, første afsnit, i forordning nr. 823/87 som ændret

— artikel 11, stk. 2, litra i), i forordning nr. 2392/89

20. Det kan konstateres, at benævnelserne »Kabinett«, »Spätlese«, »Auslese« samt »Weißherbst« anføres nederst på etiketterne med bogstaver af samme type og størrelse som navnet på det bestemte dyrkningsområde eller navnet på en mindre geografisk enhed. Således er gruppen af benævnelser »Qualitätswein mit Prädikat Spätlese Rheinhessen Bereich Wonnegau« på én af de omtvistede etiketter f.eks. anført nederst på etiketten, som ser således ud:

— artikel 3, stk. 1 og 3, i gennemførelsesforordningen,

kan det i øvrigt udledes, at *benævnelsen »Weißherbst«* er en supplerende kvalitetsbenævnelse, som *sammen med en særlig traditionel benævnelse:*

a) først en linje med kvalitetsbenævnelsen »Spätlese« lige ved siden af betegnelsen »Qualitätswein mit Prädikat«

a) delvis kan tjene til at betegne en tysk kvbd

18 — Listen over dyrkningsområderne for kvalitetsvin er opstillet i bilag II til Rådets afgørelse 94/184/EØF af 24.1.1994 om indgåelse af en aftale mellem Det Europæiske Fællesskab og Australien om handel med vin (EFT L 86, s. 1).

b) dernæst en linje med navnet på det bestemte dyrkningsområde »Rheinhessen« før navnet på underområdet »Bereich Wonnegau« [19].

21. Det fremgår således heraf, at forskrifterne i artikel 3, stk. 2 og 3, første afsnit, litra a), og artikel 3, stk. 3, andet afsnit, i forordning nr. 3201/90 er blevet fulgt.

22. Vanskeligheden består i — *og her er vi ved sagens kerne* — at betegnelserne »Kabinett«, »Spätlese«, »Auslese« samt »Weißherbst« dukker op på ny ved siden af vinmærket midt på disse etiketter, således: »Erben Kabinett«, »Erben Spätlese«, »Erben Auslese« og »Erben Weißherbst« og skrevet med bogstaver, der er omtrent tre gange større end dem, der anvendes for at angive navnet på oprindelsesområdet eller den mindre geografiske enhed. Det bemærkes, at disse mærker anvendes som betegnelse for den tilsvarende vin.

23. *Bør en sådan praksis erklæres ugyldig? Jeg vil uden omsvøb sige, at det mener jeg ikke, af følgende grunde.*

24. *For det første* indeholder Fællesskabets særlige regler om varemærker, bl.a. Rådets første direktiv 89/104/EØF af 21. december 1988 [20] (herefter benævnt »første direktiv om varemærker«) ingen bestemmelser *vedrørende højden af bogstaverne i de benævnelser, der udgør varemærket*. I øvrigt er dette første direktiv endnu ikke gennemført i Tyskland. Endvidere kan medlemsstaterne vælge alene at anvende det i forbindelse med nye varemærker [21].

25. *For det andet* synes affattelsen af reglen i *artikel 3 i forordning nr. 3201/90* at være helt entydig. Fællesskabslovgiver har *alene* haft til hensigt at fastsætte regler for bogstaverne i disse benævnelser *for det tilfælde, at disse indgår i betegnelsen for de tyske kvbd*. Fællesskabslovgiver har ønsket at få de forskellige benævnelser for kvbd skrevet på samme måde, uden at bestanddelene i benævnelserne skiller sig ud fra de øvrige, for at undgå enhver fare for forveksling hos fællesskabsforbrugeren, navnlig i tilfælde, hvor denne ikke er statsborger i den medlemsstat, der producerer den pågældende vin.

26. En gennemgang af artikel 3 i forordning nr. 3201/90, og særlig dennes

19 — Se listen over dyrkningsområderne for de tyske kvbd, sammesteds.

20 — Direktiv om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om varemærker (EFT 1989 L 4, s. 1).

21 — Artikel 3, stk. 4.

stk. 1 [22], sammenholdt med stk. 2 og 3 viser nemlig, at hver bestanddel af betegnelsen for den tyske kvbd — og ikke kun kvalitetsbenævnelserne — er reguleret. *Derimod vedrører denne bestemmelse ikke varemærker.* Hvad dette punkt angår må man holde sig til forordning nr. 2392/89.

27. Det bemærkes for det første, at mærket er en angivelse, der *kan* føjes til etiketterne for kvbd [23].

28. I overensstemmelse med det almindelige princip, der er indeholdt i det første direktiv om varemærker [24], hedder det i *artikel 40, stk. 2, første afsnit, litra a) og b), i forordning nr. 2392/89:*

»2. Når betegnelse, præsentation og reklame vedrørende de i denne forordning nævnte produkter suppleres med mærker, må disse mærker ikke indeholde ord, dele af ord, symboler eller illustrationer,

a) der er af en sådan art, at de kan give anledning til forveksling eller vildlede de personer, til hvem de er rettet, jf. stk. 1,

eller

b) der

— af de personer, som de tager sigte på, kan forveksles med hele eller dele af betegnelsen for ... en kvbd ...«

29. I den udstrækning, kvalitetsbenævnelserne »Kabinett«, »Spätlese« og »Auslese« *sammen med angivelserne vedrørende vinenes oprindelse og betegnelsen »Qualitätswein mit Prädikat«* samt benævnelsen »Weißherbst« *sammen med en særlig traditionel benævnelse* er en del af betegnelsen for

22 — Artikel 3, stk. 1, første afsnit, første led, og første afsnit i.f., lyder således:
»Benævnelserne 'kvalitetsvine fra bestemte dyrkningsområder', 'kvbd', en tilsvarende benævnelse på et andet af Fællesskabets officielle sprog eller i påkommende tilfælde —'Qualitätswein' og 'Qualitätswein mit Prädikat' ... der omhandles i artikel 15, stk. 2, i forordning (EØF) nr. 823/87, anføres på etiketten med bogstaver, der ikke er større end de bogstaver, der angiver det bestemte dyrkningsområde.«

23 — Artikel 11, stk. 2, litra c), i forordning nr. 2392/89.

24 — Jf. artikel 3, stk. 1, litra g), hvori det hedder: »1. Følgende tegn og varemærker udelukkes fra registrering eller kan erklæres ugyldige, hvis de allerede er blevet registreret:
...
g) varemærker, som er egnet til at vildlede offentligheden, f.eks. med hensyn til varens eller tjenesteydelsens art, beskaffenhed eller geografiske oprindelse.«

kvbd [25], fremgår det af artikel 40, stk. 2, første afsnit, litra b), første led, at de ikke kan anvendes som bestanddel af et mærke, hvis de hos forbrugeren kan give anledning til forveksling med hele eller dele af betegnelsen for en kvbd.

Dette vil helt sikkert være tilfældet, såfremt den kvalitetsbenævnelse, der er anvendt som bestanddel af et mærke, ikke svarer til de iboende kvalitative kendetegn ved den pågældende kvbd. F.eks. kan ordene »Erben Kabinett« ikke udgøre varemærket for en »Qualitätswein mit Prädikat Spätlese Rheinhessen Bereich Wonnegau«.

30. Såfremt kvalitetsbenævnelserne »Kabinett«, »Spätlese«, »Auslese« samt benævnelsen »Weißherbst« gentages på etiketterne ved siden af mærket for de tyske kvbd »Erben Kabinett«, »Erben Spätlese«, »Erben Auslese« og »Erben Weißherbst« med bogstaver, der er tre gange så store som dem, der anvendes for at betegne de tyske kvbd, står det fast, at *disse mærker anvendes for at betegne de tilsvarende tyske kvbd.*

31. *For det tredje*, kan anvendelsen af disse benævnelser vildlede forbrugeren eller give anledning til forveksling?

32. *Jeg finder, at det er den nationale ret, der skal tage stilling til, om en benævnelse kan vildlede eller forvirre forbrugeren.* Og den forelæggende ret har tilkendegivet, at den vil besvare spørgsmålet herom benægtende. Jeg tilslutter mig den opfattelse, generaladvokat Elmer har givet udtryk for i sit forslag til afgørelse af 9. marts 1995 i den verserende sag mellem Ministère public og Institut national des appellations d'origine mod Voisine [26].

33. Svaret på dette spørgsmål afhænger som oftest af en konkret vurdering af de faktiske omstændigheder i sagen. Bortset fra tilfælde, hvor mærket indeholder vildledende angivelser vedrørende produktets eller tjenesteydelsens beskaffenhed, kvalitet eller geografiske oprindelse, er det yderst vanskeligt at fastsætte generelle retningslinjer, der kan hjælpe den nationale ret med en faktisk påvisning af de angivelser, der kan vildlede eller give anledning til forveksling. *Og det må erindres, at de angivelser, der indgår i varemærket for de tyske kvbd, der forhandles af sagsøgte i hovedsagen, ikke er vildledende.*

25 — Jf. punkt 17 og 18.

26 — Sag C-46/94, punkt 14.

34. *For det fjerde* er den retlige begrundelse for at vedtage forordning nr. 2392/89 og nr. 3201/90 ikke, som anført af Kommissionen, til hinder for, at denne praksis stemples som gyldig.

35. Efter min opfattelse har fællesskabslovgiver ikke haft til hensigt at opstille en regel om, at en kvbd's dyrkningsområde er det kvalitetskriterium, som styrer forbrugerens valg af produktet. Derfor er jeg i modsætning til Kommissionen ikke sikker på, at man ud fra de særlige bestemmelser i artikel 3, stk. 2 og 3, i forordning nr. 3201/90, kan argumentere for, at reglen om, at bogstaverne i benævnelserne »Kabinett«, »Spätlese«, »Auslese« og »Weißherbst« er underkastet særlige bestemmelser, udgør et generelt og strengt ufravigeligt princip, der skal overholdes på varemærkeområdet.

36. Som nævnt har fællesskabslovgiver nemlig ikke gennemført en *fuldstændig* harmonisering vedrørende betegnelse og præsentation af vin og druemost [27]. Til trods for, at medlemsstaterne har vidt forskellige opfattelser bl.a. hvad angår reglerne for betegnelse og præsentation af vin produceret i Fællesskabet [28], er fællesskabslovgiver gået ud fra princippet om, at *de traditionelle regionale kendetegn skal opretholdes* [29], for så vidt de er forenelige med principperne om et enhedsmarked og ikke kan vildlede fællesskabsforbrugeren, navnlig hvis han er statsborger i en anden medlemsstat end den, hvor vinen er produceret. For at forene disse indbyrdes modstridende formål [30] [31] har fællesskabslovgiver tilvejebragt særlige retlige instrumenter:

a) en udtømmende liste over de specifikke traditionelle benævnelser, der kan betragtes som synonymer for fællesskabsbenævnelserne [32]

b) en udtømmende fortegnelse over obligatoriske og valgfrie angivelser [33]

c) reglen om, at de pågældende produkter frit skal kunne cirkulere [34].

27 — Se punkt 14.

28 — Se bl.a. syvende betragtning til forordning nr. 2392/89.

29 — Se bl.a. tredje betragtning til forordning nr. 3201/90: »ved anvendelsen af regler for betegnelse og præsentation af vin må udgangspunktet være de traditioner og sædvaner, som gælder i Fællesskabets vinområder...«

30 — Se bl.a. syttende betragtning til forordning nr. 823/87.

31 — Femte betragtning til forordning nr. 2392/89.

32 — Se bl.a. artikel 15 i forordning nr. 823/87; bilag III til forordning nr. 3201/90 indeholdende en liste over synonymer for navne på vinstoksorter, som kan anvendes til betegnelse for bordvin og kvbd; bilag II til afgørelse 94/184 indeholdende en liste over vine med oprindelse i Fællesskabet og navnlig en liste over de traditionelle benævnelser, der anvendes som betegnelse for kvbd.

33 — Artikel 3, 12 og 21 i forordning nr. 2392/89.

34 — Syvende betragtning til forordning nr. 2392/89.

37. I modsætning til det af Kommissionen forfægtede synspunkt er den retlige begrundelse for artikel 12 i forordning nr. 2392/89 ikke at knæsætte et generelt princip om, at »alt, hvad der ikke er tilladt, er forbudt«. Det er snarere det modsatte princip, der synes at være reglen. Begrundelsen for denne bestemmelse findes i præamblen til forordning nr. 2392/89.

38. *Efter en redegørelse for valgmulighederne med hensyn til reguleringen af betegnelsen og præsentationen af kvbd:*

»fællesskabsreglerne for betegnelse og præsentation af vin og druemost tager i vid udstrækning udgangspunkt i de nationale regler, medlemsstaterne tidligere anvendte« [35],

og efter at have konstateret vanskelighederne:

a) »de nationale regler byggede på meget forskellige principper; visse medlemsstater lagde størst vægt på en korrekt forbrugerinformation og på frihed i handelsleddet, hvorimod andre bestræbte sig på at forene disse hensyn med behovet for at beskytte producenterne på deres område mod konkurrenceforvridning« [36]

b) »... det bør under hensyntagen til de særlige produktionsvilkår i de forskellige produktionsområder og til visse medlemsstaters traditioner fastsættes, at medlemsstaterne for produkter, der fremstilles på deres område, kan bestemme, at visse angivelser, der er fastsat som valgfrie i fællesskabsbestemmelserne, skal være obligatoriske, at de skal forbydes, eller at anvendelsen af dem skal begrænses« [37],

gør fællesskabslovgiver rede for reglernes formål:

a) »... for så vidt muligt at forlige [de] forskellige principper og undgå alt for afvigende fortolkninger ...« [38]

b) »... for at sikre reglernes effektivitet ...« [39]

35 — Femte betragtning.

36 — Sammesteds.

37 — Syvende betragtning.

38 — Femte betragtning.

39 — Sammesteds.

c) »... at sigte mod den bedst mulige oplysning af den relevante personkreds, dog således at der tages hensyn både til sædvaner og traditioner ...« [40]

d) »... for at sikre frie varebevægelser ...« [41],

og angiver, hvilke løsninger der kan blive tale om at vælge for at forene disse indbyrdes modstridende formål, for at det indførte system kan komme til at virke efter hensigten:

a) »... er det fundet hensigtsmæssigt at fastlægge ret fuldstændige betegnelsesregler« [42]

b) »... bør det endvidere som princip fastlægges, at de angivelser, der er fastsat i [disse regler] eller i gennemførelsesbestemmelserne til dem, er de eneste tilladte til betegnelse af vin og druemost« [43]

c) »... præciseres, at den enkelte medlemsstat skal tillade, at produkter, der har oprindelse i andre medlemsstater og er bragt i omsætning på dens område, får en betegnelse, hvis denne er i overensstemmelse med fællesskabsbestemmelserne og tilladt i producentmedlemsstaten i henhold til denne forordning« [44].

39. Den retlige begrundelse for artikel 12 i forordning nr. 2392/89 er således at forene de indbyrdes modstridende mål, der forfølges af fællesskabslovgiver, *for at det indførte system kan komme til at virke efter hensigten.*

40. I den foreliggende sag indeholder de benævnelser, sagsøgte i hovedsagen har gengivet på de tyske kvbd's etiketter, alene angivelser, der er medtaget på den af fællesskabslovgiver opstillede liste.

41. *Endelig* skal det *for det femte* understreges, at en vins varemærke og navn er forskellige hvad angår både definition og formål.

42. Således forudsætter et *mærke*, at der er samlet en række *tegn*, f.eks. ord, *der er egnet til at adskille produkter fra hinanden.* Således

40 — Sjette betragtning.
41 — Syvende betragtning.
42 — Femte betragtning.
43 — Sammesteds.
44 — Syvende betragtning.

er det legitime mål, der forfølges af indehaveren af et varemærke, og som er i overensstemmelse med selve definitionen på et varemærke [45], for det første at »fange« forbrugerens blik, dvs. tiltrække sig hans opmærksomhed. Fællesskabslovgiver har sat den generelle grænse for friheden til at skabe og for retten til at registrere et varemærke [46].

43. Derimod tilstræber fællesskabslovgiver gennem *betegnelsen* for en kvbd at give offentligheden *præcise, klare og korrekte* oplysninger om produktets væsentlige egenskaber eller at kvalitetsbestemme produktet [47]. I henhold til artikel 1 i forordning nr. 823/87 forstås ved kvbd vine, der opfylder bestemmelserne i forordningen samt gennemførelsesbestemmelserne hertil og de nationale forskrifter. Denne bestemmelse sammenholdt med artikel 11 og 12 i forordning nr. 2392/89 viser, at det når alt kommer til alt er det en meget begrænset frihed, der gives producenterne af kvbd i de forskellige medlemsstater.

44. Den praksis, der er fulgt af sagsøgte i hovedsagen, nemlig at lade kvalitetsbenævnelser, som ikke har de dimensioner, der undtagelsesvis er fastsat andetsteds, indgå i sin mærkebetegnelse, synes ikke at være egnet til at vildlede offentligheden, *når blot disse angivelser svarer til produktets væsentlige egenskaber*. Det er grunden til, at jeg foreslår Domstolen at svare benægtende på den forelæggende rets første og tredje spørgsmål.

Det andet og det fjerde spørgsmål

45. Med disse spørgsmål søger den forelæggende ret i det væsentlige at få klarlagt, hvilken betydning der skal tillægges undtagelsen i artikel 40, stk. 3, i forordning nr. 2392/89.

46. Jeg vil kun behandle disse spørgsmål subsidiært i betragtning af mit forslag til besvarelse af det første og det tredje spørgsmål.

47. Bestemmelsens ordlyd er entydig:

»Uanset stk. 2, første afsnit, litra b), kan indehaveren af et mærke, der er registreret

45 — Se Rådets første direktiv om varemærker, jf. ovenfor, artikel 2: »Et varemærke kan bestå af alle tegn, der kan gengives grafisk, navnlig ord, herunder personnavne, afbildninger, bogstaver, tal eller varens form eller emballage, for så vidt disse tegn er egnede til at adskille en virksomheds varer eller tjenesteydelser fra andre virksomheders«; og artikel 3, stk. 1, navnlig litra b): »1. Følgende tegn og varemærker udelukkes fra registrering eller kan erklæres ugyldige, hvis de allerede er blevet registreret: ... b) varemærker, der mangler fornødent særpræg«.

46 — Sammesteds, artikel 3, stk. 1, litra g).

47 — Se bl.a. femte og sjette betragtning til forordning nr. 2392/89.

for en vin eller en druemost, og som er identisk

— med navnet på en geografisk enhed, der er mindre end et bestemt dyrkningsområde, hvis navnet benyttes som betegnelse for en kvbd,

...

selv om han ikke har ret til dette navn i medfør af stk. 2, første afsnit, fortsat anvende dette mærke indtil den 31. december 2002 på betingelse af, at det pågældende mærke

...«

Bestemmelsen vedrører ikke den foreliggende sag, hvor der er tale om tyske kvbd, hvis mærkebetegnelser ikke er identiske med navnet på en geografisk enhed, der er mindre end et bestemt dyrkningsområde. Med hensyn til hvilken betydning der skal tillægges undtagelsen i artikel 40, stk. 3, i forordning nr. 2392/89, kan man sige, at i den udstrækning, bestemmelsen er i strid med den retlige begrundelse for disse regler, bør det generelle princip, som er bekræftet i Domstolens faste praksis [48] inden for mange aktivitetsområder, og som går ud på, at enhver undtagelse fra grundliggende fællesskabsregler skal fortolkes og anvendes strengt, finde anvendelse.

48. Afslutningsvis foreslår jeg på baggrund af det ovenfor anførte, at Domstolen besvarer spørgsmålene fra Oberlandesgericht Frankfurt am Main som følger:

»1) Artikel 3, stk. 2, i Kommissionens forordning (EØF) nr. 3201/90 af 16. oktober 1990 om gennemførelsesbestemmelser for betegnelse og præsentation af vin og druemost skal fortolkes således, at den ikke er til hinder for, at benævnelserne 'Kabinett', 'Spätlese' eller 'Auslese' på etiketteringen af 'Qualitätsweine mit Prädikat' (kvalitetsvine med benævnelse) ud over den foreskrevne angivelse (med bogstaver af samme type og af samme højde som navnet på det

48 — Vedrørende det generelle princip, der er opstillet af De Europæiske Fællesskabers Domstol, se blandt de seneste domme, dom af 3.5.1994, sag C-328/92, Kommissionen mod Spanien, Sml. I, s. 1569.

bestemte dyrkningsområde) gentages med en anden typografi og med større bogstaver, som navnlig umiddelbart viser, at de er bestanddele af en mærkebetegnelse.

2) Artikel 3, stk. 3, første afsnit, litra a), første led, i forordning (EØF) nr. 3201/90 sammenholdt med samme artikels stk. 3, andet afsnit, skal fortolkes således, at disse bestemmelser med hensyn til 'Qualitätsweine b. A.' (tyske kvalitetsvine fra bestemte dyrkningsområder) ikke er til hinder for, at benævnelsen 'Weißherbst', ud over dens angivelse med de bogstaver, der anvendes til betegnelsen af det bestemte område, gentages med store bogstaver, som navnlig umiddelbart viser, at den er bestanddel af en mærkebetegnelse.